

Magyar Agrár és Élettudományi Egyetem

Budai Campus

Szőlészeti és Borászati Intézet

SZAKDOLGOZAT

SZŐLŐTERMESZTÉSI TECHNOLOGIÁK BEMUTATÁSA A VILLÁNYI BORVIDÉKEN

Készítette: Szélig Roland

2023.05.02.

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Budai Campus

Szőlészeti Tanszék

konzulens: Dr. Lukácsy György adjunktus

Tartalom

1. Bevezetés.....	3
2. A Villányi borvidék bemutatás.....	4
2.1 A Villányi borvidék elhelyezkedése.....	4
2.2 A szőlőtermesztés története Villányban.....	4
2.3 A borvidék ökológiai adottságai.....	5
2.3.1 Domborzat, talajtan, klíma.....	5
2.4 A borvidék szőlőtermesztése.....	9
2.4.1 Szőlőtermesztés területe.....	9
2.4.2 A borvidék fajtaösszetétele.....	10
3. A szőlőtermesztés technológiai műveletei.....	13
4. Szőlőtermesztés technológiai módszerek, az élőmunka kiváltásra.....	19
5. A Csányi Pincészet bemutatása.....	21
6. A Csányi Pincészet ültetvényeinek szerkezete.....	27
6.1 Általánosan alkalmazott technológia bemutatása.....	28
6.2 Fototechnikai műveletek.....	29
6.2.1.....	30
6.3 Agrotechnikai műveletek.....	34
6.4 Növényvédelem.....	34
6.5 Szüret.....	34
6.6 Az ültetvények állapotmegóvása.....	35
6.6.1. Támberendezés javítás.....	35
7. Termésmennyiségek alakulása 2022 –ben.....	35
8. Következtetések, javaslatok.....	37
9. Összefoglalás.....	39
Irodalomjegyzék.....	42
Táblázatjegyzék/Ábrajegyzék.....	43

1. BEVEZETÉS

Szakdolgozatom témájaként a Villányi Borvidék szőlőtermesztési technológiáinak bemutatását választottam. Témaválasztásom azért esett erre, mert a Csányi Pincészet zrt. szőlészeti telepvezetője vagyok és munkám során a szőlővel foglalkozom, irányítom az egyes munkaműveleteket, illetve magát a szőlőtermesztési technológiát. Ezen felül otthon, saját szőlőt is termeszték, illetve párom cégén keresztül gépi szolgáltatást is végzek.

Dolgozatom első részében bemutatom a Villányi borvidéket, a borvidék történetétől indulva, majd a talajtani és éghajlati jellemzőit, a szőlőfajta összetételét és a termesztési technológiákat.

Ezek után a Csányi Pincészetet mutatom be, mint a borvidék meghatározó és egyben legnagyobb pincészetét. A pincészetet szőlészeti oldalról mutatom be, talajadottságokat tekintve, klímáját tekintve, a pincészet dűlőit, szőlőinek fajtaösszetételét és szőlőtermesztési technológiáit.

Ezt követően megfogalmazom észrevételeimet és javaslataimat, majd végül összefoglalom dolgozatom.

2. A VILLÁNYI BORVIDÉK BEMUTATÁSA

2.1. A villányi borvidék elhelyezkedése

A mai Villány területe morfológiai szempontból három körzet találkozásánál fekszik. A Villányi – hegység keleti végén, a Mecsek és a Villányi – hegység közti dombvidék délkeleti sarkában, és a Mohácsi – sík és a Nyárad – harkányi löszvidékészaki peremén. (Lovász 1977.). A mintegy 20 km hosszan elnyúló Villányi –hegység az Alpok keleti nyúlványainak meghosszabbításaként fogható fel; a Mecsek, a Villányi – és a Báni – hegység „azon Dobrai hegysornak ágazatjához tartoznak, mely Stájer országból jöven, minekutánna Vas, Szala, Somogy vármegyéket megfutotta, Csebény nevű helységnél ezen megyébe is belép, s itt több ágakra oszolvána megyének jó nagy részét elborítja.” (Fényes 1836.).

Villány Baranya Vármegyében található, mintegy tíz kilométerre a déli országhatártól. Moháctól délnyugati, Siklóstól és Harkánytól keleti irányban fekszik.

2.2. A szőlőtermesztés története Villányban

A szőlőt – mint ahogy egész Pannóniában – már művelték itt a Római birodalom lakosai is, de a mai szőlőkultúra alapjait a törökök kiűzése után a betelepült rácok és németek rakták le. A rácok hozták magukkal Villány környékére a kadarka szőlőt, és a vörösbor héjon erjesztésének módszerét. A később érkező német telepesek a kékoportó fajtával gazdagították a vörösbor választékot. Ma több mint 2 ezer hektár kiterjedésű a villányi borvidék teljes

szőlőterülete. A kedvező földrajzi adottságok, a mediterrán jellegű klíma, a talaj változatossága, a soknemzetiségű Baranya évszázados hagyományainak és tapasztalatainak köszönhetően az ország egyik legjobb minőségű és legszeleesebb választékú borai teremnek itt, melyeket már az 1800-as években ismertek Ausztriában, Németországban, Olaszországban, Franciaországban, sőt Európán kívüli országokban is. Napjainkban ismét kedvezően ítélik meg ezeket a nedűket, a villányi bortermelő gazdák számos borverseny, kiállítás díjazott szereplői.

Az 1850-es években megjelent a Portugieser. A Savoyai, Albrecht, Batthyány, illetve később Montenuovo földesúri családok birtokain kibontakozó szakszerű és korszerű mezőgazdaság aborkészítést mesterfokra emelte ezen a területen. Ennek köszönhetően Villány az 1870-es évekre nemzetközileg is híres borvidékké vált. Az itt érlelt borokat Európán túl Észak- és Dél- Amerikában is sokan fogyasztották. Pécssett egy fűszerkereskedő gyermekeként megszületett Teleki Zsigmond. Budapesti és bécsi tanulmányai után Bécsben könyvelőnek állt, majd a borkereskedő lett. Bejárta Európát és a szerzett tapasztalatokkal megmentette Villányt. A filoxéravész 1872-ben érte el Villányt és ahogy Európa számtalan borvidékén, úgy itthon is hatalmas pusztítást okozott a gyökértetű-

járvány. 1881-ben azonban Teleki Zsigmond Villányban szőlőtelepet alapított, ahol amerikai és európai szőlőfajok keresztezésével szelektált ellenálló fajtákat. Hibridjeit tovább nemesítették és az egész világon elterjedtek. Az általa alapított villányi Chateau Teleki császári és királyi udvari beszállító lett. 1910-ben Teleki Zsigmond fiai, Andor és Sándor exportirodát nyitottak Bécsben, és több kísérleti telepet hoztak létre: a 20-as években már

működött Teleki-féle szőlőtelep Ausztriában, Olaszországban, Franciaországban, sőt Algériában is. 1930-ban a barcelonai nemzetközi szőlőkongresszuson ünnepélyesen elismerték, hogy Teleki Zsigmond alanyfajtái segítségével újulhattak meg az európai szőlőültetvények. Ugyanekkor Villányban szobrot állítottak tisztelői.

2.3. A borvidék ökológiai adottságai

2.3.1. Domborzat, talajtan, klíma

Hazánk legdélibb elhelyezkedésű borvidéke a Villányi – hegység déli, délnyugati lankáin terül el Magyarország déli részén, a Mecsek hegység lejtőitől DK – i irányban a Villányi – hegység déli kitettségű lankáin mintegy 25 km hosszan. Legmagasabb csúcsa a 442 m magas Szársomlyó. A triász időszakban, mintegy 200 millió évvel ezelőtt kezdődött meg a Villányi – hegység kialakulása. Erre a korra a folyamatos üledékképződés a jellemző, ekkor keletkeztek a hegység legnagyobb tömegét adó kőzetek. A kagylómészből képződött dolomitból áll a Villányi – hegység lejtőjének, a Cukmának és a Tenkesnek nagy része, de szintén a triász időszakban képződött a Templomhegy nagy tömegét felépítő dolomit és a siklósi márvány is. (Lóczy 1912. – Vörös 2010.).

A triász korban meleg és száraz éghajlat uralkodott. Ezt sóüledékek jelenléte látszik igazolni. A sekély vízben normál sótartalmú tengereket kedvelő élőlények éltek, az iszapban alugutat fúró férgek, rákok és kagylók, a partvidéken pedig különböző őshüllők jelentek meg.

A késői triász során a terület tovább süllyedése lassult, sőt néhol emelkedés is végbement. Erre utal, hogy a Csukma dolomitrétege erózió hatására pusztult, vékonyodott, felszíni erőknek volt kitéve. (Vörös 2010.).

A Templomhegyen ugyanekkor újabb, összesen 6m vastag üledékes réteg, laza, agyagos homokréteg képződött. Ez folyó, esetleg tó jelenlétére utal, amelynek aljzatán lerakódhatott az üledék. (Vörös 1972. – Vörös 2010.).

A jura időszakban a területet ismét tenger öntött el. A középső jura időszakában a tenger átmenetileg visszahúzódott, majd ismét az egész vidéket elöntötte annyira, hogy a Mecsek jelentette a legközelebbi szárazulatot. (Lajber 1976. – Wein 1969.).

A korszak jellegzetes, üledékes kőzetei a homokkő és a mészkő. (Dezső – Sebe – Horváth 2004. – Vörös 1972.). A jura késői szakaszában képződött a Szársomlyó fehér és szürke mészkőanyaga. A kréta időszak korai szakaszában meghatározó jelenség a kéregmozgásokhoz kapcsolódó vulkáni tevékenység, amely fokozatosan gyengült. Az eddig kialakult, lerakódott kőzeteket a mélyből felnyomuló bazalt járta át. A kréta időszakban a vidék megemelkedett, a korábbi tengerfenék a felszínre került. A felszínen kialakuló karsztos üregekbe a trópusi esők bemosták a málló bazalt anyagát, ami a bauxitréteg kialakulását tette lehetővé. (Aubert 2000. – Dezső – Sebe – Horváth 2004. – Lovász 1977.).

A kréta időszak kései szakaszában alakult ki a Mecsek és a Villányi – hegység jellegzetes, gyűrt, pikkelyes szerkezete, és ekkor jött létre a térség összesen hét mészkőpikkelye.

A kréta korban meleg, nedves trópusi éghajlat volt a jellemző. A harmadiszőkban (tercier) , az eocén és oligocén korokban a szubtrópusi, illetve trópusi klíma a felszín folytonos pusztulását okozta, emiatt réteghiány volt.

A miocén korban (23 – 5,3 millió éve) észak – déli és kelet – nyugati irányú törések mentén feldarabolódott a vidék középidő során kialakult szerkezete. Ekkor alakult ki a Dráva – árok és a Bólyi – medence, a Villányi – hegység süllyedésnek indult és szárazföldi akkumulációs területté vált. Jellemző kőzete a homokkő. A folyamatos süllyedés következtében a vidék ismét, de ezúttal utoljára tenger alá került, úgyhogy csak a hegycsúcsok emelkedtek ki a vízből. (Lovász 1977. – Wein 1969.).

A pliocén korban végének emlékét őrzi a máriagyüdi kőfejtőben található mangánvasérc és hematit, de ekkor képződött a főleg a hegység nyugati részén található vörössagyag is.

A korszak végén mozgásba jött a terület, a megelőző periódus során létrejött észak – déli és kelet – nyugati irányú törésvonalak mentén a terület emelkedni kezdett, de nem egyenletesen. A kelet – nyugati törések mentén a mozgás intenzívebb volt, így itt 40 -50 méterrel magasabb felszínek is kialakultak. (Lovász 1977.).

A pleisztocén kor (2,5 millió 12 ezer éve) kezdetén hosszabb nyugalmi fázist követően indult meg a mai formáját elnyerő Villányi – hegység lassú kiemelkedése. A hegység alapját képező kőzet egyre nagyobb, egységes mozgást végző tömbbé állt össze. Ezek a tektonikus mozgások napjainkban is zajlanak. A tektonikus mozgások következtében helyenként karsztos üregek alakultak ki barlangokkal. Legszebb az 1994 – ben felfedezett Nagyarsányi – kristálybarlang. Kimondottan töréses felszínek , szögletes formák mellett hévíz által kioldott képződmények, gömbfülkék, öblös oldásformák is találhatók benne. A kétszintes barlang hossza csaknem 560 méter, függőleges kiterjedése 60 méter. (Székely – Takácsné 2004. – Vigassy – Leél – Össy –Demény 2010.).

A Beremendi – kristálybarlang, amelyet 1984 –ben találtak meg, labirintusos szerkezetű, hossza 700 méter. Tektonikus mozgások játszottak szerepet kialakulásában. Inkább hévizes eredetű , ma is kapcsolatban van a mélységi termálvizekkel. Legérdekesebb kőzetei az argonit tűkristályok. (Koch 1997. - Vigassy – Leél – Össy – Demény 2010.).

Szintén a pleisztocén kori kőzetmozgások során alakulhatott ki a Villányi – cseppkőbarlang, amely az egykori Állami Gazdaság (ma Teleki) pincéjének építése során bukkantak rá. 6 méter hosszú, 4 méter széles, legmagasabb pontján 12 m magas fülke helyezkedik el 50 méterrel a felszín alatt. A pleisztocén kor végén is folytatódtak a tektonikai mozgások, a hegység kiemelkedése, de ugyanekkor a déli sík vidék gyorsan süllyedt. Ez a hegy közelébe kényszerítette a Drávát, amely így a Villányi – és Báni – hegység között folyt. A Villányi – hegység déli előtere a Dráva árterületévé vált, az évről évre lerakódó hordalékból 35 – 40 méter vastag homok – és agyaglerakódás képződött. A folyó ugyanekkor alámosta a Szársomlyó és a Tenkes déli tövét, emiatt lett a hegység déli oldala jóval meredekebb, mint az északi. A kor közepén viszonylag száraz környezet alakult ki, átmenetileg vált vizenyősebbé, így dúsabb növények alakultak ki.

A kor későbbi szakaszában nagyon enyhe , meleg klíma jellemezte a vidéket 18 C fok körüli nyári átlaghőmérséklettel, ezért sztyeppe környezet alakult ki.

A pleisztocén kor legvégén köszöntött be az utolsó jégkorszak (110 ezer – 10 ezer éve). Ekkor a tundrához hasonló élővilág alakult ki. Összefüggő jégtakaró itt nem alakult ki, sőt kifejezetten enyhe klíma uralkodott, 16 – 17 C fok júliusi átlaghőmérséklettel. (Újvári 2004.). A jégkorszak jellegzetes kőzete a lösz, mely a szél által szállított és lerakódott finom porból áll össze. Az erózióknak kevésbé kitett és az alacsonyabban fekvő részekben maradt meg vastagon. A lösz így főként a hegység északi oldalát borítja, helyenként 10 -15 méter vastagon, ami különösen jó talajt jelent a szőlőművelés számára. (Vö.: Jankó János 19. századi megfigyelése szerint a talaj itt „majd elporhult kövekből, majd meszes és kavicsos, majd pedig kisebb – nagyobb mértékben kevert homokos agyagból áll.” Jankó 1846. – meg kell jegyezni, hogy a szőlő növekedését a talaj mellett a besugárzás és a napfénytartam, valamint a geotermikus hőmennyiség is segíti. A vidéken ugyanis nem az átlagos 33 méterenként, hanem már 10 -12 méterenként nő 1C fokot a talaj hőmérséklete. Ez jelentős hőmennyiséget jelent, hiszen a szőlő gyökere 6 – 8 méter mélyre is leér. Lajber 2000. – Lovász 1977.).

11 700 éve kezdődött és napjainkig húzódó holocén korra a Villányi – hegység további emelkedése és ezzel párhuzamosan a hegy déli előterének süllyedése jellemző. A szársomlyó napjainkban tíz év alatt mintegy 6mm – rel lesz magasabb. (Futó 1984. – Lovász 1977.).

A holocén korban kezdődött meg és napjainkban is zajlik a hegy déli oldalán megfigyelhető karsztosodás. (Aubert 2000. – Lovász 1977.).

Hasonlóképpen napjainkban is jól nyomon követhető a löszös felületek lepusztulása, a természetes vízmosásokban vagy az ember által kialakított dűlőutakban löszmélyutak, szurdokok alakulnak ki. Másutt dolinák, cirkuszvölgyek képződnek. (Czigány 1998. – Lovász 1977.).

A termőhely napjainkban földrajzi helyzete alapján kimagaslómennyiségű és időtartamú napsugárzásban részesül. Az évi középhőmérséklete 11 C fok, a vegetációs időszak átlaghőmérséklete 17,5 C fok. A csapadék átlagos évi mennyisége 700 mm. Keveredik a kontinentális és a mediterrán éghajlat. Mérsékelt nedves vidék, enyhe téllal, ahol a csapadék eloszlása viszonylag egyenletes és a hőmérséklet ingadozása kicsi. Az uralkodó szél északi és északnyugati, de gyakori a nyugat – kelet irányú levegőmozgás is.

1. melléklet: ábra Növényvédő állomáson mért adatok a Winedata rendszerből 2022.

Adatok

Összesített

Oszloponként

Kombinált

Védelem

Növényvédelem

Területek

Permetezés

Napló

Követés

Riasztások

Feltételek

Értesítések

Erőforrások

Összes feladat

Területek

Táblák

Dolgozók

Cs-Node 6 oszlopon mért adatok

Oszlop Cs-Node 6

Tábla

Csapadék

Napi összeg, mm-ben

5.4 mm

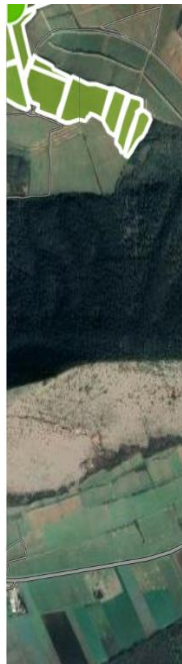
Utolsó csapadék 04.18. 16:10 ideje

Időszaki összeg 659.5 mm

Időszaki maximális 45.2 mm/óra

Szőlőfajták

Riportok

Időszak elmúlt év

EXPORTALAS

KOMBINÁLT NEZET

Levélnedvesség 30cm

Napi összeg, órában

7.4 óra

Levélnedvesség 90cm

Napi összeg, órában

6.3 óra

Hőmérséklet 90cm

Utolsó mért érték: 04.25 07:30

9.0 °C

Hőmérséklet 190cm

Utolsó mért érték: 04.25 07:30

9.4 °C

Páratartalom 90cm

Utolsó mért érték: 04.25 07:30

88 %

Páratartalom 190cm

Utolsó mért érték: 04.25 07:30

89 %

WineData 1.17.2

Térképadatok ©

1.-3. ábra az elmúlt évi környezeti adatok

2.4. A borvidék szőlőtermesztése

2.4.1. Szőlőtermesztés területe

A Villányi borvidék úttörő szerepet játszott a magyar borászat újjászületésében. A Villányi borvidék esetében két nagy településhez kötődő, eltérő arculatú természetéről beszélünk. Villány kiváló vörös borairól ismert, míg Siklós fehérborairól. A Villányi borvidéken ma 2332 ha –on természetesen szőlőt, az ország legdélibb fekvésű borvidéke. A Villány – Siklói Borút Egyesület 1994 – ben alakult európai példák alapján elsőként Magyarországon. Hét helyi önkormányzat, civil szervezetek, magánszemélyek és vállalkozók alapították. Ma a teljes borvidék termőterületével rendelkező településhálózatról beszélünk, amelyhez tizenhét település tartozik.

Villányi körzet: Kisharsány, Nagyarsány, Palkonya, Villánykövesd, Vokány és Villány.

Siklói körzet: Bisse, Csarnóta, Diósvizsló, Harkány, Hegyszentmárton, Kistótfalu, Nagytótfalu, Márfa, Szava,

A borút egy olyan bejárható kistérség, mely a borturizmus és a falusi turizmus fejlesztésének segítségével hatással van a helyi gazdaság élénkülésére. Előmozdítja a minőség bortermelést, helyzetbe hozza a családi vállalkozásokat. A borút egyfajta iskolája a borkultúrának, mely tudás hozzájárul az életminőség javulásához.

A borút társadalmi – gazdasági céljai:

- az elvándorlás megállítása,
- új munkahelyek teremtése,

- vállalkozásfejlesztés,
- kulturális örökség védelme,
- természeti, építészeti örökség védelme.

A Villányi borvidék tíz parancsolata:

1. Borskála,
2. hagyomány és modernizáció,
3. villányi termőhely,
4. generációk,
5. eredetvédelem,
6. Villányi borkereskedelem,
7. Villányi borfogyasztó,
8. Villányi – Siklósi borút,
9. borvidéki arculat,
10. Villány hangulata.

2.4.2. A borvidék fajtaösszetétele

A Villányi borvidék volt az első az országban, aki saját eredetvédelmi rendszert vezetett be. Ez a rendszer gyakorlatilag az Országos Borszakértő Bizottság előszűrője. Villány különös hangsúlyt fektet a szőlő származására, a bor minőségére és ellenőrzésére. Amennyiben a termelő villányi oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel szeretné borát forgalomba hozni, akkor első lépésként a helyi bizottság elé kell vinnie. Ez a bizottság egy vakkóstolást végez, ahol érzékszervi vizsgálattal megállapítja, hogy a tétel megfelel-e a termelő által besorolt kategóriai követelményeinek. A borászati termék classicus, prémium és super prémium lehet. A super prémium kizárólag a Villányi – Franc lehet.

A kategóriák közötti különbségek:

- A classicus legfeljebb 13 t/ha terméshozamú szőlőből nyert és legfeljebb 90 hl/ha seprős újborból készíthető és nem szükséges a hordós érlelés,
- a prémium kategóriába 8,5 t/ha terméshozamú szőlőből nyert és 60 hl/ha seprős újborból készíthető és egy éves hordós érlelést kap,
- a super prémium kizárólag 100% cabernet franc szőlőből készül, maximum 5t/ha terméshozamú szőlőből készül és maximum 35 hl/ha seprős újborból készül.

A Villány eredetvédelem védjegye a DHC logóban található magyar kikerics. Azért ez a virág, mert elsőként hálálja meg a napsugarakat a Szársomlyó déli lejtőin. Kizárólag a villányi borvidéken található.

2. melléklet: táblázat a Villányi borvidék fajtamegoszlása 2022-ben (Forrás: HNT)

Fajta statisztika

Termőfajta	Terület/ha
Cabernet sauvignon	390,2
Cabernet franc	341,1
Merlot	307,5
Kékfrankos	302,9
Portugieser	294,4
Olasz rizling	159,6
Pinot noir	116,7
Syrah	86
Chardonnay	71,1
Irsai Olivér	36,8
Zöld veltelíni	29,1
Hárslevelű	28,8
Zweigelt	23,7
Kadarka	20,9
Blauburger	20,1
Tramini	18,2
Ottonel muskotály	17,6
Rajnai rizling	15,8
Királyleányka	12,2
Királyleányka	12,2
Cot	5,2
Menoire	5
Petit verdot	4,5
Pinot blanc	3,7
Zengő	3,2
Zenit	3,1
Egyéb fehér borszőlő	2,9
Szürkebarát	2,8

Cserszegi fűszeres	2,8
Egyéb kék borszőlő	2,2
Rizlingszilváni	1,5
Sárga muskotály	1,2
Csókaszőlő	0,9
Tempranillo	0,9
Barbera	0,8
Fekete Járdovány	0,6
Bianca	0,6
Furmint	0,6
Sangiovese	0,5
Carmenere	0,5
Kabar	0,4
Piros bakator	0,3
Nero	0,2
Turán	0,2
Borsmenta	0,2
Jázmin (8/1)	0,1
Bíbor kadarka	0,1
Bánáti rizling	0,1
Zalagyöngye	0,1
Hamburgi muskotály	0,07
Pölöskei muskotály	0,07
Pozsonyi fehér	0,06
Andor	0,06
Chasselas	0,04
Ezerfürtű	0,03
	Σ 2349,6

Fentebb beszéltem már a Villányi eredetvédelmi kategóriák közötti különbségekről és szeretném megmutatni az alábbi, 2. számú táblázatomban a kategóriánkénti megoszlást is.

3. melléklet táblázat a Villány OEM borok és azok megoszlása 2022-ben

**Villányi névvel forgalomba került borok
2022.**

		[hl]
Villány OEM	Fehér	413,28
	Rosé	315,36
	Siller	0,00
	Vörös	349,52
Gyöngyöző + pezsgő	Fehér	427,27
	Rosé	414,90
Classicus	Fehér	7 804,77
	Rosé	15 700,97
	Siller	568,08
	Vörös	39 433,15
RedY	Vörös	107,97
Classicus Cabernet Franc	Vörös	3 468,01
Premium	Fehér	203,79
	Vörös	6 016,35
Premium Villányi Franc	Vörös	802,64
Super Premium Villányi Franc	Vörös	211,03
Nem vitték el		0,00
Nem felelt meg		0,00
		76 237,09

4. A SZŐLŐTERMESZTÉS TECHNOLÓGIAI MŰVELETEI

Technológia csoportosítása:

- Agrotechnikai műveletek
- Fitotechnikai műveletek
- Növényvédelmi műveletek
- Szüret
- Ültetvény állagfenntartás.

Agrotechnikai műveletek

Agrotechnikai műveletek alatt azt értjük, hogy a talajon valamilyen munkát végzünk, tehát: talajművelés, tápanyagzdaálkodás, öntözés.

célja: a talaj kedvező fizikai, kémiai és biológiai állapotának megteremtése és fenntartása.

beszélhetünk:

mechanikai,

kémiai,

és biológiai talajművelésről.

történhet:

kézzel,

vagy géppel.

Mechanikai talajművelés

A kézzel végzett munka költséges. A géppel végzett munka káros hatása, hogy tömöríti a talajt.

Eszközei a fűkasza, kapa, tárcsa, kultivátor, talajmaró.

Kémiai talajművelés

Gyomirtószer alkalmazása.

Biológiai talajművelés

Takarónövények alkalmazása,

Talajtakarás.

Olyan takarónövényeket alkalmazunk:

ami lazítja a talajt,

tápanyagot, N –t termel,

tűri a taposást.

Talajtakarás történhet:

fóliával,

növénymaradványokkal, pl szalma.

Tápanyagutánpótlás:

Talajvizsgálattal vagy levélanalízissel ismerjük meg a tápanyagszükségletet.

A szőlő növényvédelme

Védekezni kell:

vírusok,

baktériumok,

rovarok,

és gombás betegségek ellen.

Fitotechnikai műveletek:

Metszés,

hajtásválogatás,

törzstisztítás,

hónaljazás,

levelezés,

fűrtrikítás.

Szüret

Történhet géppel vagy kézzel.

Folyamatos a termésbecslés, a szedési ütemterv és a szállítási ütemterv.

Az ültetvény állagfenntartása

Olyan ültetvény a cél, ahol a tőkeállomány 100% - os szintet ér el.

Az ültetvény állagfenntartását el lehet érni technológiai fegyelemmel és azzal is, hogy odafigyelünk a szerkezeti egyensúlyra. Fontos a támrendszer megfelelő állapotban tartása, a rügyterhelés, a zöldmunkák megfelelő ütemezése.

A tőkeállomány 100% -os elérését a tőkék pótlásával lehet elérni. Fontos a tőkeállomány kondíciója, a megfelelő kondícióban tartása.

Megkülönböztetünk konvencionális, integrált és organikus (bio vagy ökológiai) szőlőtermesztést.

A. Konvencionális szőlőtermesztési technológia

- Nagy mennyiségű műtrágya alkalmazása,
- Talajművelés nehézgépekkel, ami tömöríti a talajt,
- Széles hatásspektrumú gomba és rovarölő szerek alkalmazása,
- Nem alkalmaznak előrejelzéseket a növényvédelemhez,
- Környezetszennyező anyagok használata.

B. Integrált szőlőtermesztési technológia

- Optimális termőhely kiválasztása,
- Vitis vinifera fajták közül a kevésbé érzékeny fajták kiválasztása,
- Növényvédelem előrejelzésen alapszik,
- Hasznos élő szervezetek kímélése,
- Biodiverzitás növelése,
- Nitrát tartalom figyelése.

C. Organikus szőlőtermesztési technológia

- Betegségekkel szemben ellenálló fajták,
- Előrejelzésen alapszik a védekezés, szerves kén és rézkészítmények megengedettek, de a felhasználás mennyisége korlátozott,
- Biostimulátorok alkalmazása,
- Kártevők természetes ellenségeinek alkalmazása,
- Talaj javítására természetes anyagokat használnak (szervestrágya, alga),
- Biokontroll ellenőrzi.

Tőkeművelésmód alapján megkülönböztetünk:

- Alacsony művelésmódot,
- Középmagas művelésmódot,
- Magas művelésmódot.

I. Alacsony művelésmód

I.1. Fejművelés

A tőkefejen nem nevelünk elágazásokat, hanem magán a tőkefejenvégezzük az évi rendszeres metszést. Fejművelésű tőkén kopasz, rövid és hosszúcsapos, valamint szálvesszős metszést is végezhetünk. Fejművelésre elsősorban olyan sík területen alakítjuk ki a tőkét, ahol télen a rügyek takarás nélkül elpusztulnának. Az ültetés évében a vesszőn egy világos rügyet hagyunk. A második évben válogatáskor három – négy hajtást hagyunk és a harmadik év tavaszán ezeket egy – egy rügyre vágjuk vissza. A negyedik évben négy vesszőt vágunk vissza egy vagy kétrügyes csapra, a többit eltávolítjuk. Az ötödik évtől a választott metszésmódnak megfelelően metszünk.

I.2. Gyalogművelés

Az olyan szőlőket, amelyeket eredetileg úgy telepítettek, hogy támasz nélkül nevelhessék, gyalogszőlőnek nevezzük. Ezt inkább csak megmaradt öreg kiskerti szőlőkben alkalmazzák.

I.3. Bakművelés

A bakművelésű tőke rövid törzsén három – öt elágazást alakítunk ki és ezeken az elágazásokon vagy úgynevezett bakokon neveljük a termővesszőket és végezzük az évenkénti metszést. Elnevezése onnan származik, hogy a termővesszők e három vagy több éves farészen, az úgynevezett bakon nevelődnek.

I.4. Karikás művelés

Ritkán előforduló metszésmód. Karós szőlőben alkalmazható, alapelveiben megegyezik a Guyot műveléssel.

II. Középmagas művelésmód

Középmagas művelésmód esetében a törzs magassága elérheti a 90 cm magasságot.

II.1. Guyot művelés

A tőke kialakítása és metszés lényege, hogy két – három év alatt alacsony vagy magasabb törzset nevelünk, annak a tetején mindig egy szálvesszőt, egy kétrügyes ugarcsapot hagyunk és a szálvesszőt vízszintesen lekötjük. A szálvesszőt a következő évben levágjuk, az ugarcsap felső vesszejéből új szálvesszőt hagyunk, az alsó vesszőjéből pedig ismét kétrügyes ugarcsapot hagyunk.

II.2. Szálvesszős fejművelés

Lényegében úgy történik a metszés, mint a fejművelésű tőkénél, azonban a csapokat és a szálvesszőket a sor irányában, egy síkban hagyjuk meg.

II.3. Egy és kétszintes kordonművelés

A tőkét két – három év alatt kétsarkúra neveljük és a sarkokról a harmadik – negyedik évben egy –egy vesszőt 40 – 50 cm magasságig felvezetve , egymással ellenkező irányban vízszintesen kikötjük. Ezekből a vesszőkből alakítjuk ki a karokat, illetve a kordonkarokat. Ha kétszintesre akarjuk nevelni, akkor az egyik évben az egyik vesszőt felvezetjük 1 m magasságig és lehajtjuk karnak. A következő évben a másik oldalon is kialakítjuk a kordonkart.

III. Magasművelésmód

Magasművelésmódról akkor beszélünk ha a tőke magassága meghaladja a 90 cm magasságot.

III.1. Moser – féle magaskordon

Az első évben a szőlőt egy rügyre metszük. A második évben a legerősebb vesszőt egy – két rügyre metszük, a többi többől levágjuk. A harmadik évben kiválasztunk egy megfelelően erős vesszőt, azt a karóhoz kötjük, majd a végét a huzalra hajlítva odakötjük. A következő évben a törzs végén képződött vesszőt lekötjük a másik oldalra karnak.

III.2. Függőnyművelés

A. Egyes függöny

170 – 180 cm magas törzsű egykordonkarművelésű tőke karja felett nincs hajtástartó huzal és a karok alatt sincs huzal. A táمبرendezés egyetlen huzalja mellett neveljük a tőkék karját. Itt figyelni kell arra, hogy a termőalapokat a föld felé kell kialakítani.

B. Kettősfüggöny művelés

A kettősfüggöny művelés lényege, hogy a szőlő sorában függőlegesen elhelyezett oszlopokra szerelt keresztartók két végére, a sortól mindkét oldalon 60 -100 cm- re, a talajtól 160 -200 cm magasságban rögzített huzalon párhuzamosan nevelik az egy sorban lévő tőkék karjait.

III.3. Ernyőművelés

Kialakítjuk a törzset, majd a második vagy harmadik évben a törzs végén két vesszőt nevelünk.és a következő évben ezekből nevelünk szálvesszőket. A törzs végén, kötetlenül a törzstartó huzal alatt egy hajtást hagyunk, a többi eltávolítjuk. A következő évben már két szálvesszőt hagyhatunk.

III.4. Rövidcsapos metszés

A tőke minden sarkán egy –egy kétrügyes csapot hagyunk. A következő évben a legalsó vesszőből ismét kétrügyes csapot hagyunk, a felette lévő pedig lemetszük. Biztosítócsapot akkor hagyunk, ha a szarv megnyúlik és a szarv tövéhez közel eső részre akarjuk visszaváltani.

III.5. Hosszúcsapos metszés

A termőcsapokon három – öt világos rügyet hagyunk és ahány termőcsap van a tőkén, ugyanannyi kétrügyes ugarcsapot hagyunk.

III.6. Vegyescsapos metszés (csercsapos váltómetszés)

A tőkén a termőalapokon két vagy több rövid és egy vagy több hosszúcsapot hagyunk.

III.7. Szálvesszős metszés

A szálvessző 10 – 15 rügyes.

5. SZŐLŐTERMESZTÉS TECHNOLÓGIAI MÓDSZEREK, AZ ÉLŐMUNKA KIVÁLTÁSA

Napjainkban két nagy problémával szembesülünk, amelyek indokolják az élőmunka kiváltását. Országos szinten probléma az élőmunka hiánya, különösen igaz ez a mezőgazdaságra, azon belül is a szőlőtermesztésre, amely igen kézimunkaerő igényes ágazat. Bármely borvidékre ellátogatunk, mindenütt azt halljuk, hogy nincs elegendő munkaerő. A másik nagy probléma, hogy a gazdasági környezet, az infláció, az ezek miatt emelkedő inputanyag árak és nem utolsósorban az emelkedő munkabérek. Tehát a munkaerő hiánya és a kézimunka drágasága is egyre inkább a teljes gépi művelésre való átállást indokolja. Ennek előkészítése, illetve megvalósítása azonban nem egyszerű, ugyanis egyes esetekben teljes szerkezetváltást, teljesen más gondolkodást igényel.

Lássuk az egyes kézi munkaműveleteket a szőlőben:

- metszés,
- törzskötözés,
- szálvessző lekötés,
- törzs és karkötés,
- törzstisztítás,
- hajtásválogatás,
- hajtásbefűzés,
- hónaljázás,
- támbereendezés javítás,

- levelezés,
- fürtrítítás,
- sorkaszálás.

Fentiek közül a törzstisztítás, a hajtásbefűzés, a levelezés és a sorkaszálás váltható ki teljes egészében gépi munkaerővel. Ezekre a munkaműveletekre léteznek eszközök, amelyek jelenleg is rendelkezésre állnak. A hajtásbefűzés esetében azonban a támrendszer teljes átalakítására volna szükség, ami olyan jelentős költség, hogy ezt valószínűleg el is vethetjük, illetve új telepítés alkalmával lehet már így építeni a támbereendezést.

A törzstisztításra létezik traktorra szerelhető eszköz, amely kifogástalanul letisztítja a tőke törzsét. Számos mezőgazdasági gépkereskedéssel foglalkozó cég kínál ilyen eszközt.

A levelezés kiváltható lombszívó berendezéssel.

A soraj kaszálása kiváltható különböző sorajművelő eszközzel, mint például tárcsás sorajművelővel, fingerhackéval, késes sorajművelővel. Ezek mind úgy működnek, hogy érzékelővel rendelkeznek és a tőkék érzékelésekor kitér, a tőkék közötti sorajt pedig gyomtalanítja. Láthatjuk tehát, hogy minden egyes műveletet még nem tudunk kiváltani. Vannak fejlesztések, mint pl. metsző robot, fűnyíró robot és különböző eszközök kialakítására. Vannak kísérletek, illetve példa arra, hogy gépi metszést követően kézi utómetszés nincs, hanem a gépi előmetszővel olyan alacsonyan, ahogy a támrendszer engedi, metszik le a szőlőt hosszú csapra, majd így hagyják és így nevelik tovább.

Gépi munkaműveletek a szőlőben:

- talaj mélylazítás,
- trágyázás, műtrágyázás,
- venyigezúzás,
- tárcsázás,
- kultivátorozás,
- talamarózás,
- fűnyírás, mulcsozás,
- permetezés,
- sorajművelés,
- gyomirtózás,
- lombszívás,
- törzstisztítás,
- hajtásbefűzés.

6. A CSÁNYI PINCÉSZET BEMUTATÁSA

4. melléklet: A Csányi Pincészet vezetésének hierarchiai felépítését a 3- táblázatban mutatom be.

Vezérigazgató						
Gazdasági vezető	Kereskedelmi vezető	Marketing vezető	Borászati vezető	Szőlészeti és gépészeti vezető	Raktárvezető	Műszaki vezető
Pénzügyi és számviteli osztály	Kereskedelem	Marketing	Borászat és palackozás	Szőlészet	csomagolás, logisztika	Karbantartás

A pincészet mintegy 80 munkavállalót foglalkoztat, mintegy 370 ha termőterülettel rendelkezik és nagyságrendileg 2,2 millió palack bort értékesít.

A Csányi pincészet ültetvényei a Villányi borvidék legjobb dűlőin találhatók.

5. melléklet: Az alábbiakban, a 4. es számú táblázatomban mutatom be a pincészet területmegoszlását.

Csányi Pincészet területei			
I. telep	II. telep	III. telep	IV. telep
Kopár 14, 5 ha Nagyharsány Telepítés éve 2010 Cabernet Sauvignon ~ 10 ha, Cabernet Franc ~ 4,5 ha Térállás: 2,3m*0,8m	Jammertal – Dűlő Pinot Noir ~ 5 ha, Shiraz ~ 7 ha, telepítés 2020. Térállás: 2,3m*0,8m	Hegyalja – Dűlő Olaszrizling ~ 12 ha, telepítés éve 2018., Cabernet Sauvignon ~ 13 ha, telepítés éve 2017., Irsai Olivér ~12 ha, telepítés éve 2018., Zenit ~ 2 ha., telepítés éve 2019., Térállás: 2,3m*0,8m	Hársos - Dűlő Petit Verdot ~ 3 ha, 2003., Cabernet Franc ~ 17 ha, 2003., Merlot ~ 12 ha, 2003., Cabernet Franc Bio ~ 6 ha, 2003 Térállás: 2,3m*0,8m

Jammertal – Dűlő Villány Syrah ~9 ha, 2011. Merlot~5 ha, 2011. Térállás: 2,4m*0,8m	Feketehegy – Dűlő Kékfrankos ~ 20 ha, Cabernet Franc ~9ha Cabernet Sauvignon ~ 14 ha. Telepítés 2020. Térállás: 2,3m*0,8m		Bocor – Dűlő Blauburger ~ 12 ha, 2002. Térállás: 2,3m*0,8m
Csillagvölgy – Dűlő Villány Cabernet –sauvignon ~ 12 ha, 2012. Kékfrankos ~ 16 ha, 2011. Merlot ~ 11 ha, 2012. Térállás: 2,4m*0,8m	Dobogó – Dűlő Chardonnay ~ 8 ha, 2019. Cabernet Franc ~ 12 ha, 2022. Malbec ~ 5 ha, 2021. Térállás: 2,3m*0,8m		Hajdus – Dűlő Pinot Noir ~ 9,5 ha, 2002. Portugieser ~ 25 ha., 2003. Térállás: 2,3m*0,8m
Agancsos – Dűlő Nagyharsány – Villánykövesd Cabernet Sauvignon ~ 13 ha, 2016. Kékfrankos ~ 2,5 ha, 2009. Térállás: 2,4m*0,8m	Hegyalja – Dűlő Cabernet Sauvignon ~ 13 ha, 2021. Zöldvelteli ~ 6 ha, 2021. Hárslevelű ~ 6 ha, 2021. Irsai Olivér ~ 12 ha, 2019. Zenit ~ 2 ha, 2019. Térállás: 2,3m*0,8m		Szabolcsi Árok – Dűlő Cabernet Sauvignon ~ 0,9 ha, 2000. Térállás: 2,3m*0,8m
Ördögárok – DűlőCabernet Sauvignon ~ 11 ha, 2009. Kékfrankos ~ 11 ha, 2009. Térállás: 2,3m*0,8m	Várerdő – Dűlő Syrah ~ 19 ha. 2019.		Kopácsi Hát – Dűlő Cabernet Sauvignon ~ 2 ha, 2000. Térállás: 2,3m*0,8m
			Városhegy – Dűlő Cabernet Sauvignon ~ 1,4 ha, 2000. Térállás: 2,3m*0,8m

A Villányi hegy oldalában elhelyezkedő termőhelyek nagy része német nevet kapott. A betelepülő sváb szőlősgazdák keresztelték el a dűlőket alakjuk, külső jellegzetességük vagy a hozzájuk fűződő legendák vagy történelmi események alapján.

Egyik legismertebb dűlő a Kopár – Dűlő

Villány és Nagyharsány között, a Szársomlyó-hegy (442 m) déli részén terül el. A teljes területe 63 ha. Magyarország legdélebbi szőlőültetvényei találhatók itt, mintegy 120–130 méter tengerszint feletti magasságban. A hegy lábától felfelé haladva a termőtalaj egyre vékonyodik. A legfelső területeken már a mészkő alapkőzet is kilátszik (innen ered a Kopár elnevezés). A szőlőtőkék kisebb, de ásványi anyagokban gazdagabb, koncentráltabb fürtöket nevelnek. Az itt szüretelt szőlő a többi területhez képest minden évben kb. 2 héttel korábban érik és tökéletes érettséget mutat. A Szársomlyó-hegy hatalmas közettömege egészen egyedi mikroklímát eredményez ezen a dűlőn. A napsütés hatására felvett hőt a kőzet az éjszaka folyamán visszasugározza, ezáltal nincsenek nagy hőingadozások a nappal és az éjszaka között. Erre a területre érkezik a legtöbb napsugárzási energia hazánkban, és a déli fekvésnek köszönhetően a napsütéses órák száma itt a legmagasabb (2100 óra). A napfény a fürtöket szinte minden oldalról körülöleli.

6. melléklet: A Kopár – Dűlő fotója saját forrású fotó

Az Agancsos – Dűlő az Ördögárokától északra, három település (Villány, Villánykövesd, Nagyharsány) határán fekszik.

A Bocor – Dűlő déli fekvésű területet folyamatosan éri nap, ezért biztonsággal beérik a szőlő.

A Csillagvölgy – Dűlő

Csillagvölgy, német nevén Sterntal, Villányban, a várostól nyugatra, a Szársomolyó-hegy, a Fekete-hegy és egy dombvonulat aljában található, így szinte a város szőlőskertjét alkotja. Mostanra 250 hektárnyi területén a legjobb villányi borok születnek. Tengerszint feletti magassága 170-180 méter, dél-délnyugati irányba lejt. Mállott márgás mészkő, lösz és dolomit alkotja az alapkőzetet, amelyen humuszkarbonát talajt találunk. A dűlő két oldalán húzódó árok elvezeti a hideg levegőt, ezzel egyedi mikroklímát biztosítva a területnek.

Csillagvölgy ("Sterntal") – a legjobb villányi átlagnak megfelelő, a helyi standard-ekhez képest gyorsabban érő borok jellemzik.

Korábban egy erdős, eldugott terület volt. Az elnevezés egy régi legendára utal, ami szerint egy jó módú családban a zsugori asszony lánya mindig nagylelkűen etette a rászoruló koldusokat. A ház asszonya nem nézte jó szemmel a jótékonykodást, de az édesapa mindig a lány védelmére kelt. Amikor a lány apja meghalt és a bátyja is megnősült, az asszony megalégtelte az alamizsnaosztást és elkergette a lányt a házból, aki a közeli erdőbe menekült. Az erdőben hirtelen fényesség támadt, a lányt a tündérkirályné a jótettei jutalmául tündérré változtatta. Csillageső közepette emelkedett fel és vált halhatatlanná Tündérországból, erről a Csillaghullásról kapta a nevét Csillagvölgy.

7. melléklet: Csillagvölgy – Dűlő saját forrású fotó

Dobogó – Dűlő a Fekete-hegy lábától induló déli lejtésű dűlő. A terület nagy része sík fekvésű.

Fekete – Hegy Dűlő a Villányi-hegység keleti végén található szinte elbújva a kb. 100 m-el magasabb Szársomlyó mögött. Nevét is valószínűleg elhelyezkedéséből kapta, mert bizonyos napszakokban a Szársomlyó árnyékot vet rá és lehet, hogy innen a Fekete-hegy elnevezés.

Hajdus – Dűlő déli fekvésű terület.

Hársos – Dűlő a Hajdus – Dűlő szomszédságában található hasonló adottságokkal.

Hegyalja – Dűlő Kisharsány településhez tartozó, sík fekvésű terület.

Jammaertal – Dűlő

Ez a dűlő a katlanhatásnak köszönhetően megtartja a hőmennyiséget, dél – délkeleti fekvése abszolút alkalmassá teszi prémium borok készítésére.

A törökök kiűzésének egyik utolsó ütközetére, a második mohácsi csatának is nevezett dicső Nagyharsányi (Szársomlyói csata 1687) csatában került sor. A menekülő török gyalogosok többségét valahol ezen a területen érték utol és mészárolták le a magyar és horvát lovasok. A törökök jajgatását és a sebesültek hangos jajveszékélését, a környező magaslatok felerősítették. A császári seregek győzelmét követően még hetekig lehetett hallani a törökök jajgatását, akik csúfos vereséget szenvedtek. A legenda úgy tartja, a terület innen kapta a nevét, hiszen a jammertal jelentése siralomvölgy.

8. melléklet: Jammertál – Dűlő a Kővillával saját forrású fotó

Ördögárok – Dűlő

Az Ördögárok Villány legjobb, legfrekvenciáltabb dűlői közé tartozik, gyakorlatilag egy déli kitettségű völgykatlan, amely a borvidék legnagyobb hősszegű területe. Az itt készülő borok jellegzetesen gazdag és sokszor fűszeres aromatikájúak. Kb. 60 hektár nagyságú, részben Villányhoz, részben Nagyharsányhoz tartozik. Az Ördögárok-dűlő (németül Teufelsgraben) neve egy nagyharsányi mondára utal, amely szerint a hegyek között futó árok, illetve völgy úgy keletkezett, hogy azt maga az ördög szántotta. A 70-es években a termelésből kivonták, és erdőt telepítettek rá.

A legenda szerint a hegy lábánál élt egy mesés szép leány a mostohájával, egy rút banyával, akit a falusiak boszorkánynak is hittek, és akit éjjelente maga az ördög is meglátogatott. Egy alkalommal az ördög a lányt kérte magának feleségül. A banya meglepődött, ráadásul közben ő maga is megszerette a lányt, nem akart engedni az ördögnek. Az ördög fenyegetőzésének végül úgy vetett véget, hogy megígérte: odaadja a lányt, ha az ördög

hajnalra felszántja a Harsányi-hegyet. Ha viszont nem sikerül neki, akkor meneküljön a pokolba, és többé nem láthatja őt. Az ördög kapott az ajánlaton és az eke elé 13 tüzes, pokolbéli kecskét fogott be, az egyik barázda követte a másikat. A munka haladt, a banya joggal aggódott, hogy a hegy a hajnali kakasszóra fel lesz szántva. Ekkor azonban támadt egy ötlete: kirohant a tyúkólba és hangos kukorékolásba kezdett, amire a falu kakasai felébredtek, és mind lelkes hajnali kukorékolásba kezdtek. Az ördög így „elkészt”, rettentő haragjában még az ekéjét is elhajította, ami, ahogy földet ért, hegygé változott. Ő maga futásnak eredt, a bocskorából hulló földtörmelék az a dombsor a legenda szerint, ami a Harsányi-hegyet összeköti a Tenkes-heggyel.

9. melléklet: Ördögárok – Dülő saját forrású fotó

Várerdő – Dülő a Szársomlyó nyugati lábánál található. Nevét a feltételezések szerint egy mára már kivágott, egykori erdőről kapta.

A dülők talainak mindegyike semleges vagy enyhén lúgos. Erre a rétegre talajképzőként mésztartalmú lösz és agyag kerül. Az északi lejtőkön csernozjom talajok is találhatóak. A borvidék fő talajanyagai a dolomit, a márga, a mészkő, agyagos, néhol homokos lösztakaróval.

10. A CSÁNYI PINCÉSZET ÜLTETVÉNYEINEK SZERKEZETE

Tábla méretek

A szőlőtáblák méretei a 2 ha – os mérettől (Zenit) egészen a 25 ha (Portugieser) méretig terjednek.

Sorok iránya

A sorok irányát tekintve mindféle tájolás megtalálható, csakúgy az észak – déli, mint a kelet –nyugati.

Sor és tőtávolság

Az I.-es telep nagyobb részén 2,4 m*0,8 m a sor és tőtávolság, kisebb részén (Kopár) 2,3m*0,8 m a sor és tőtávolság. Előbbi esetben 5208 db tőkéről beszélünk hektáronként, utóbbi esetben pedig 5435 tő/ha.

Tőkeművelésmód

Tőkeművelésmód mindenütt a 70 cm magasság, közép magas kordon.

Támaszrendszer

Minden ültetvényen fém támrendszer található.

a. Általánosan alkalmazott technológia bemutatása

A Csányi Pincészetnél az alábbi technológiákat alkalmazzuk a szőlőszetermesztés során:

- ✓ Kordon művelés,
- ✓ Guyot művelés,
- ✓ Félernyő művelés,
- ✓ Ernyő művelés.

Területeinken mindegyik művelésmódnál középmagas kordon támrendszert használunk, magasság 70 cm. Mindegyik technológia esetén a cél racionális mennyiségű, jó minőségű. a szőlőültetvény kondíciójának megfelelő, a termőképességet jól fenntartó szőlőtermés elérése.

A kézi munkákat alvállalkozók végzik, akik minden egyes műveletet a telepvezetők utasítása szerint csinálnak. A munkaeszközöket a kézi munkavégzésre az alvállalkozó biztosítja megfelelő minőségben.

b. Fitotechnikai műveletek

Fenti négy technológia esetében az alábbi fitotechnikai műveletek mindegyik esetében közös a művelet:

Törzskötözés

A tőke törzsét rugalmas kötözővel legalább két helyen a támkaróhoz kell kötni. Ha az előző években már odakötötték a törzset a karóhoz és a kötöző még elég rugalmas ahhoz, hogy folyó év során ne vágjon a törzsbe/karba, akkor az betölti feladatát, nem kell helyette újat kötni. Ha viszont a kötöző már metszéskor belevág, vagy az év során várhatóan bele fog vágni a törzsbe/karba, akkor a kötözőt le kell vágni és újat kötni helyette. Ahol nincsen karó ott a törzset egy helyen az alsó huzalhoz kell szorosan kötni úgy, hogy a tőke függőlegesen álljon! A tenyészidőszakban később elengedett kötéseket is pótolni kell, a tőkék nem maradhatnak leszakadva. Ez a következő munkák átvételének is feltétele.

Hajtásbefűzés I.

A hajtásokat a páros huzalok közé kell rendezni, amikor már olyan hosszúak, hogy nem dőlnek ki, de még olyan rugalmasak, hogy könnyen beigazíthatók és nem törnek ki hajlítás hatására. A hajtásokat egymást nem keresztezve függőleges helyzetbe kell hozni.

Nem végezhető a második hajtásbefűzéssel együtt!

Hajtásbefűzés II.

A hajtásokat a felső huzalpár közé kell rendezni, amikor már olyan hosszúak, hogy nem dőlnek ki. Az alul fejlődő hajtások sem lóghatnak a segédhuzal alá, a vezér és segédhuzal segítségével a sorba kell igazítani vagy a segédhuzalra tekerve rögzíteni.

Hónaljzás

A hajtásokon az alsó négy-öt ízről (a fürtzónából) többől el kell távolítani a hónaljajtásokat, amikor azok 10-20 cm hosszúak, valamint a még fellelhető ikerhajtásokat.

Lelevelezés

El kell távolítani a fürtök közül a leveleket. A cél az, hogy a növényvédőszer, és a napsugárzás érje a fürtöket. A felső fürt szárcsomóján nőtt levelet nem kell eltávolítani! A lelevelezést a sorok keletre eső oldalán kell végezni.

Csonkázás

A függőlegesen növekvő hajtások erősen növekvő csúcsi részét le kell vágni a felső huzalpár felett 20 centiméterrel, amikor az kb. 40 cm-rel túlmutat a huzalt.

Kaszálás

Külön utasításra a szőlősor alatt a kaszált sorköz és a tárcsázott sorköz között kb. 1 méter szélességben kell elvégezni.

Oldalazás, tetejezés (hónaljajtások csonkázása)

A csonkázás után erős fejlődésnek induló hónaljajtásokat (amelyek többnyire a páros huzalok magasságában találhatók) vissza kell vágni 3-4 levél hosszúságra. A főhajtásokat nem szabad visszavágni, hanem be kell őket fűzni a hajtástartó huzalok közé!

Fürtrítkítás

A fürtrítkításnak a minőség javításán túl az a célja, hogy a fürtök ne nőjenek egymásba.

i. Az egyes művelésmódok esetén alkalmazott különleges fitotechnikai műveletek

Ernyő művelés esetén:

Metszés

Meg kell hagyni:

Azt a 2 vesszőt, amely az összes vessző közül a legközelebb esik a törzshöz a cservesszőn, megfelelő vastagságú, és anélkül leköthető, hogy kitörne. Ha a tőkén csak gyenge, vékony vesszők vannak, akkor egy vesszőt, és egy kétrügyes csapot kell hagyni. Az előző évben közvetlenül a törzsből előtört hajtásokból, ha sorirányban állnak és a szálvesszőt rögzítő, valamint a szálvesszőt tartó (vagyis a két alsó) huzal között helyezkednek el, két rügyes csapot hagyjunk.

El kell távolítani csonkmentesen:

Az előző év, évek hiányos törzstisztításából származó *csonkokat, vesszőket*, amelyek kihajtottak az alanyból, a tőke nyakából, fejéből, törzséből. Az ez évi törzstisztítás megkönnyítése érdekében ez a művelet nélkülözhetetlen.

Azokat a *vesszőket*, amelyek a meghagyandó vesszőknél távolabb esnek a tőke törzsétől (azzal a cservesszővel együtt, amely az előző évben a lehajtott szálvessző volt). Az eltávolításnál vigyázni kell, hogy a támrendszer ne sérüljön. A huzalokba kapaszkodó *kacsokat* a huzalnál kell elvágni, hogy nagy részük eltávolítható legyen.

Az eltávolított vesszőket füves sorköz közepére kell gyűjteni, venyige a szőlősor alatt nem maradhat.

A meghagyott vesszőkről a kacsokat és a hónaljhajításokat a rügyekre vigyázva el kell távolítani.

Az utolsó meghagyott rügy után 2-3 cm hosszú csonkot kell hagyni a termő vesszőn. A cservesszőn vagy csercsapon nem hagyunk csonkot!

A metszéssel egy időben többől ki kell vágni a területen nőtt fákat, bokrokat.

Szálvessző lekötés

A lekötésre szánt szálvesszőket a vezérhuzalon átvezetve 45°-os szögben kell óvatosan a segédhuzalhoz ívelni s ott rögzíteni kötöződróttal (amit a telepvezető biztosít). A szálvesszőt nem szabad élesen megtörni. A leívelt szálvesszők keresztezhetik egymást. A segédhuzal alatt 1 rügy maradjon. Az esetlegesen letört vesszőket hosszú csapra vágjuk vissza. Dróttal megkötni csak a szálvessző végét szabad!

A tenyészidőszakban később elengedett kötéseket is pótolni kell, a tőkék nem maradhatnak leszakadva. Ez a következő munkák átvételének is feltétele.

Félernyő művelés esetén

Metszés

Meg kell hagyni:

Azt az 1 (vagy 2) vesszőt, amely az összes vessző közül a legközelebb esik a törzshöz a cservesszőn, megfelelő vastagságú, és anélkül lekötendő, hogy kitörne. Az előző évben közvetlenül a törzsből előtört hajtásokból, ha sorirányban állnak és a szálvesszőt rögzítő, valamint a szálvesszőt tartó (vagyis a két alsó) huzal között helyezkednek el, két rügyes *csapot* hagyjunk.

El kell távolítani csonkmentesen:

Az előző év, évek hiányos törzstisztításából származó *csonkokat, vesszőket*, amelyek kihajtottak az alanyból, a tőke nyakából, fejéből, törzséből. Az ez évi törzstisztítás megkönnyítése érdekében ez a művelet nélkülözhetetlen. Azokat a *vesszőket*, amelyek a meghagyandó vesszőknél távolabb esnek a tőke törzsétől (azzal a cservesszővel együtt, amely az előző évben a lehajtott szálvessző volt). Az eltávolításnál vigyázni kell, hogy a támrendszer ne sérüljön. A huzalokba kapaszkodó *kacsokat* a huzalnál kell elvágni, hogy nagy részük eltávolítható legyen. Az eltávolított vesszőket füves sorköz közepére kell gyűjteni, venyige a szőlősor alatt nem maradhat. A meghagyott vesszőkről a kacsokat és a hónaljhajításokat a rügyekre vigyázva el kell távolítani. Az utolsó meghagyott rügy után

2-3 cm hosszú csonkot kell hagyni a termő vesszőn. A cservesszőn vagy csercsapon nem hagyunk csonkot! A metszéssel egy időben többször ki kell vágni a területen nőtt fákat, bokrokat. A kihajtott akácoszlopokról is el kell távolítani a sarjakat.

Szálvessző lekötés

A metszéskor meghagyott vesszők közül csak a egyett kell leívelni úgy, hogy a következő tőkéig érjen. A leívelt vesszők egyöntetűen délre álljanak. A lekötött szálvessző alatt a tőke erősségétől függően csak 1 db 2-3 rügyes csap hagyható. A lekötésre szánt szálvesszőt a vezérhuzalon átvezetve (tőkénként váltogatva) 45°-os szögben kell óvatosan a segédhuzalhoz ívelni s ott rögzíteni kötöződróttal (amit a telepvezető biztosít). A szálvesszőt nem szabad élesen megtörni. A segédhuzal alatt 1 rügy maradjon. Az esetlegesen letört vesszőket hosszú csapra vágjuk vissza.

Dróttal megkötni csak a szálvessző végét szabad!

A tenyészidőszakban később elengedett kötések is pótolni kell, a tőkék nem maradhatnak leszakadva. Ez a következő munkák átvételének is feltétele.

Hajtásválogatás

A szálvesszőből előtörő ikerhajtások közül az erősebbet, a lombozatba, illetve a sorba jobban igazodót kell meghagyni. A tőkefejből előtörő hajtások közül kettőt meg kell hagyni, a többit ki kell törni.

Guyot művelésmód esetén

Metszés

Elsődleges cél a középmagas kordon művelésmódnak megfelelő tőkeforma kialakítása és fenntartása.

Meg kell hagyni:

Azt a 1 (vagy 2) vesszőt, amely az összes vessző közül a legközelebb esik a törzshöz a cservesszőn, megfelelő vastagságú, és anélkül lekötendő, hogy kitörne.

Ha a tőkén nincs a törzs közelében új szálvesszőnek megfelelő vessző, akkor a tavalyi szálvesszőn (karon) levő vesszőket kell visszavágni 2 rügyesre (tőkénként maximum 5 db-ot)

Az előző évben közvetlenül a törzsből előtört hajtásokból, ha sorirányban állnak és a vezérhuzal alatt helyezkednek el, két rügyes csapot hagyunk.

El kell távolítani:

csonkmentesen az előző év, évek hiányos törzstisztításából származó csonkokat, vesszőket, amelyek kihajtottak az alanyból, a tőke nyakából, fejéből, törzséből. Az ez évi törzstisztítás megkönnyítése érdekében ez a művelet nélkülözhetetlen.

Azokat a vesszőket, amelyek a meghagyandó vesszőknél távolabb esnek a tőke törzsétől (azzal a cservesszővel együtt, amely az előző évben a lehajtott szálvessző volt). Az eltávolításnál vigyázni kell, hogy a támrendszer ne sérüljön. A huzalokba kapaszkodó *kacsokat* a huzalnál kell elvágni, hogy nagy részük eltávolítható legyen. A meghagyott vesszőkről a kacsokat és a hónaljhajtásokat a rügyekre vigyázva el kell távolítani. Az eltávolításnál

vigyázni kell, hogy a támrendszer ne sérüljön. A huzalokba kapaszkodó kacsokat a huzalnál kell elvágni, hogy nagy részük eltávolítható legyen.

Az eltávolított vesszőket a sorköz közepére kell gyűjteni úgy, hogy csak minden második sorközben legyen vessző. Levágott venyige a szőlősor alatt nem maradhat.

A metszéssel egy időben többől ki kell vágni a területen nőtt fákat, bokrokat. A kihajtott akácoszlopokról is el kell távolítani a sarjakat.

Szálvessző lekötés

A lekötésre szánt szálvesszőt a vezérhuzalon egyszer áttekerve kötöződróttal a vezérhuzalhoz kell rögzíteni úgy, hogy a kötés után még egy rügy legyen a szálvesszőn. A szálvesszőt a dróthoz egy vagy két helyen kell megkötni úgy hogy egyenesen álljon. A csapra metszett tőkéken a karokat a törzskötözéshez is használt rugalmas kötözővel kell két helyen a vezérhuzalhoz rögzíteni.

Kordonművelés esetén

Metszés

Elsődleges cél a közép magas kordon művelésmódnak megfelelő tőkeforma kialakítása és fenntartása.

Meg kell hagyni:

- Amennyiben a vesszők a karon való elhelyezkedése és erőssége megfelelő, a metszést a cseralapos metszés szabályai alapján kell végezni, három rügyes (2 világos + sárszem) kb. 10cm hosszú csapokat kell hagyni.
- Termőalapok elhelyezkedésénél arra kell törekedni, hogy közöttük 20-25 cm (metszőollónyi) távolság legyen, azaz 80 cm-es tőtávolság esetén hármat, 1 méteresnél négyet alakítsunk ki.
- Ha a kordonkaron nincs a megfelelő terhelés biztosításához elegendő vessző, vagy a karon lévő vesszők gyengék, és a törzshöz közel található megfelelő szálvessző, akkor a kart arra kell visszametszeni.
- Ha előző évről vannak már csapok a cservesszőn, de még volna hely a kart tovább vezetni, és a tőke kondíciója ezt megengedi, tovább kell vezetni a kart a telepvezető útmutatása szerint.

El kell távolítani:

- csonkmentesen az előző év, évek hiányos törzstisztításából származó csonkokat, vesszőket, amelyek kihajtottak az alanyból, a tőke nyakából, fejéből, törzséből. Az ez évi törzstisztítás megkönnyítése érdekében ez a művelet nélkülözhetetlen
- a vesszők feleslegessé vált részét

- az utolsó rügy után 2-3 cm hosszú csonkot kell hagyni egyébként mindent tőből kell eltávolítani a lehető legkisebb sebzéssel. A metszlap ferde állású legyen és olyan irányba lejtjen, hogy a könnyezés során megjelenő növényi nedv ne folyhasson a rügyre, mert ott az éjszakai lehűlések során megfagyhat, károsítva ezzel a rügyet.
- A meghagyott vesszőkről a kacsokat és a hónaljajtásokat a rügyekre vigyázva el kell távolítani.

Az eltávolításnál vigyázni kell, hogy a támrendszer ne sérüljön. A huzalokba kapaszkodó kacsokat a huzalnál kell elvágni, hogy nagy részük eltávolítható legyen.

Az eltávolított vesszőket a füves sorköz közepére kell gyűjteni, levágott venyige a szőlősor alatt nem maradhat. A metszéssel egy időben tőből ki kell vágni a területen nőtt fákat, bokrokat. A kihajtott akácoszlopokról is el kell távolítani a sarjakat.

Hajtásválogatás

Az ikerhajtások közül el kell távolítani a gyengébb, a sorba kevésbé igazodó hajtást. Eltávolításra kerülnek a rejtett rügyből fakadt felesleges hajtások is. Termőalaponként 2-3 hajtást kell nevelni.

c. Agrotechnikai műveletek

Mélylazítás:

3 db Rambo mélylazító

Műtrágyaszórás

3 db mély műtrágyaszóró, sor mellé talajba szórja a műtrágyát.

Venyigezúzás

5 db kalapácsos száruzóval történik.

Tárcsázás

5 db függesztett tárcsával történik.

Kultivátorozás

5 db sorközművelő kultivátor.

Sorköz kapálás

 5 db talajmaró áll rendelkezésre.

Csonkázás:

3 db Pellenc csonkázóval történik.

Sorajlművelés

3 db damilos sorajlművelő vagy törzstisztító áll rendelkezésre.

Erőgép:

Nyolc darab Jhon Derre traktorokkal történik a munkavégzés első sorban, de van még négy darab New Holland és egy darab Cashe lh traktor is.

d. Növényvédelem

8 db Nobili 1500 I –es vontatott permetező, illetve a 3 Pellenc kombájn permetező adapterrel is rendelkezik.

e. Szüretelés

3 db Pellenc kombájn végzi a szüretet.

A szüret 95% -a gépiesíthető, azon maradék 5% terület, ahová gép nem fér be vagy nem tud fordulni, közlekedni, ott kézzel történik a szüret. Minden kombájnhoz van permetező adapter is, így a permetezésben azok is részt vesznek.

f. Az ültetvény állapotmegóvás

i. Támbereendezés javítás

Az oszlopokat függőleges helyzetbe kell hozni, a sorba dőlt végoszlopokat helyreigazítani, ha nem lehetséges, cserélni és leásni, hogy szilárd támaszt adjanak a tőkéknek. Az elszakadt vagy hiányzó kikötőhuzalokat, hiányzó lekötőket javítani, pótolni kell. A pálcákat, karókat függőleges helyzetbe kell hozni és olyan mélyen kell lenyomni, hogy az alsó huzal fölött legyen 5-10 cm-rel a vége. Ahol nincs karórögzítő, ott pótoljuk. A kartartó huzalt és a hajtástartó huzalokat feszesre kell húzni! A drótokra hurkot kötni nem szabad! A hiányzó láncokat pótolni kell. A drótoknak az a feladatuk, hogy a lombozatot támasszák, erre kell alkalmassá tenni őket. Az elszakadt drótokat meg kell toldani, vagy ki kell pótolni. A drótoknak az egész soron azonos magasságban kell lenniük.

Az ültetvényben lévő madárodúk megigazítása, oszlopon való rögzítése, esetlegesen visszahelyezése.

11. TERMÉSMENNYISÉGEK ALAKULÁSA

A Csányi Pincészetnél a termésmennyiségek alakulása a szőlészettől való legnagyobb kihívás. Ennek alapvetően két fő oka van. Egyrészt a magas terméshozam elvárás tulajdonosi oldalról, másrészt pedig a költségek így csökkenthetők.

10. melléklet – 5 - ös táblázatomban a 2022. évi termésmennyiséget mutatom be

Terület neve	termés mérete (ha)	terület mérete	termés (kg)	terméshozam (kg/ha)	terméshozam (q/ha)
IV/B Portugieser 25,9021 ha termő szőlő	25,9021	16,9006	251 795	9 721	97,21
IV/B Pinot noir 9,5078 ha termő szőlő	9,5078	9,5078	64 180	6 750	67,50
IV/B Blauburger 12,3346 ha termő szőlő	12,3346	12,3346	135 970	11 023	110,23
IV/B Cabernet franc 6,1041 ha termő szőlő BIO	6,1041	6,1041	36 545	5 987	59,87
IV/A Cabernet franc 9,4344 ha termeltetés CsA	9,4344	9,4344	104 175	11 042	110,42
IV/A Merlot 9,7625 ha termeltetés CsA	9,7625	9,7625	116 590	11 943	119,43
IV/A Cab.sauv. 11,8005 ha termeltetés CsE	11,8005	11,8005	94 800	8 034	80,34
IV/A Merlot 1,8320 ha termeltetés CsE	1,832	1,832	16 820	9 181	91,81
IV/A Caber. franc 2,6524 ha termeltetés CsE	2,6524	2,6524	13 855	5 224	52,24
IV/A Petit verdot 3,3506 ha termő szőlő CSP	3,3506	3,3506	20 200	6 029	60,29
IV/A Cabernet franc 5,3002 ha termő szőlő CSP	5,3002	5,3002	62 730	11 835	118,35
III.telep Zenit 1,3390 ha termő szőlő BIO	1,339	1,339	11 210	8 372	83,72
III.telep Zenit 0,6993 ha termő szőlő BIO	0,6993	0,6993		-	-
III.telep Irsai Olivér 12,3543 ha termő szőlő 2019-es	12,3543	12,3543	172 945	13 999	139,99
III.telep Olaszrizling 12,3673 ha termő szőlő 2019-es	12,3673	12,3673	158 545	12 820	128,20
III.telep Cabernet Sauvignon 12,9672 ha 2017-es	12,9672	12,9672	113 030	8 717	87,17
II.telep Chardonnay 7,8917 ha termő szőlő 2019-es	7,8917	7,8917	90 710	11 494	114,94
II.telep Shiraz 17,8086 ha termő szőlő 2019-es	17,8086	17,8086	126 195	7 086	70,86
II.telep Szőlőtel. Cabernet sauvignon 14,2299 ha 2020-as	14,2299	14,2299	94 915	6 670	66,70
II.telep Szőlőtel. Cabernet franc 9,0671 ha 2020-as	9,0671	9,0671	64 150	7 075	70,75
II.telep Szőlőtel. Kékfrankos 20,4221 ha 2020-as	20,4221	20,4221	113 830	5 574	55,74
I/B Kékfrankos 11,7557 ha termő szőlő	11,7557	11,7557	135 959	11 565	115,65
I/B Cabernet Sauvignon 11,1451 ha termő szőlő	11,1451	11,1451	83 600	7 501	75,01
I/B Cabernet Sauvignon 13,6089 ha termő szőlő 2016-os	13,6091	13,6091	157 385	11 565	115,65
I.telep Kékfrankos 16,0934 ha termő szőlő 2011-es	16,0934	16,0934	197 660	12 282	122,82
I.telep Shiraz 9,7791 ha termő szőlő 2011-es	9,7791	9,7791	58 565	5 989	59,89
I.telep Cab.Sauv.11,8586 ha termő szőlő 2012-es	11,8586	11,8586	101 590	8 567	85,67
I.telep Merlot 16,172 ha termő szőlő 2012-es	16,172	16,172	210 205	12 998	129,98
II.telep Szőlőtel. Pinot Noir 5,3041 ha 2020-as	5,3041	5,3041	16 890	3 184	31,84
II.telep Szőlőtel. Shiraz 6,8537 ha 2020-as	6,8537	6,8537	42 125	6 146	61,46
Kopár Cabernet sauv. 8,2585 ha termő szőlő CSP	8,2585	8,2585	68 875	8 340	83,40

11. melléklet: 6. - os táblázatomban az egyes erőgépek munkaóráit szeretném bemutatni a a 2022- es évre vonatkozóan

A Winedata rendszerből
exportálva

Vizsgált intervallum: 2022.
01. 01 - 2022. 12. 31
Export időpontja: 2023. 04.
28. 13:16

Erőforrások » Erőgépek

Munkanapló

Készítette: Szélig Roland

Erőgép	Utolsó feladat	Feladatok [db]	Össz. út [km]	Műv. ter. [ha]
Bérgép		0		0
I-758AI		0		0
	2022.12.01			
JHZ-184	09:13	63	1586,59	13,33
	2022.11.22			
JHZ-185	12:13	123	1806,25	29,12

	2022.12.01			
LJZ-104	12:33	87	3354,26	227,68
	2022.10.26			
M01-6873	12:54	58	1618,82	489,87
	2022.10.26			
M02-3002	12:07	69	2172	392,77
	2022.12.07			
MNZ-945	12:33	124	3164,74	308,79
	2022.12.05			
MPZ-958	09:37	163	4224,69	413,68
	2022.12.05			
PIB-878	10:44	95	2133,26	208,86
	2022.12.01			
RAA-120	12:34	118	3298,57	394,44
	2022.11.30			
RNZ-125	12:15	97	2823,9	328,49
	2022.11.25			
SLZ-267	12:33	112	4162,48	254,05
	2022.11.11			
SLZ-268	12:39	98	3293,19	194,33
	2022.11.16			
SLZ-485	12:30	107	3838,79	194,96
	2022.11.29			
UZH-170	12:20	133	4534,68	427,23
	2022.11.25			
UZH-171	12:35	124	2256,53	233,91
YFH-433		0	0	0

Kardinális kérdés a Csányi Pincészet esetében a költség. Folyamatosan vizsgálva van, hogy 1 kg szőlő hány forintból lett előállítva, ezért a költségcsökkentés az egyik legfontosabb gazdasági kérdés. A fenti táblázatban látható, hogy az egyes erőgépek mennyit dolgoztak az előző év során, illetve az egyes fajták termésmennyiségét és termésátlagát. A költségcsökkentés egyik lehetséges módszere ugyanis a minél nagyobb terméshozam elérése, mert ha hozzuk a eredetvédelmi irányelvek alapján az egyes kategóriáknál a megengedett legmagasabb termésátlagot, akkor lesznek a legkedvezőbbek a költségek

12. KÖVETKEZTETÉSEK ÉS JAVASLATOK

A Villányi borvidék az egyik leggyorsabban fejlődő borvidéke az országnak. Ez a vörösbor korszak, a privatizációt kedvezően és sikeresen előkészítő "felszín" alatti fejlődésnek, a borvidéki és a piaci méretek szerencsés találkozásának is köszönhető.

A borvidék a spontán fejlődési szakaszt, amely alapvetően a birtokok fejlődésével és azok együttes halmazával jellemezhető, a borvidékek közül elsőnek váltotta fel a borvidék egészére kiterjedő tervezési munkával. A Villányi borvidék eredetvédelmi rendszerének kidolgozása lehetővé tette, hogy a termék fejlődése folyamatos és borvidéki szinten is tudatos legyen. Ez a munka lehetővé tette, hogy a borvidék jelenében meglévő sikerek mellett messze előre tekintsen, a lehetséges borpiaci változásra adandó válaszként előre meneküljön. A 2006-os évjárat minősített termékein látható „kikerics”, eredetet tanúsító, minősítő védjegy.

A fejlődési folyamat következő állomása a borvidék marketing munkájának az erősítése, a termékfejlesztés után a marketing stratégia kidolgozása és a legfontosabb elemeinek fejlesztése.

A Villányi borvidék marketing programja 2008-2009-ben, a borvidék fejlődése és fejlesztése szempontjából optimális időben kerül kidolgozásra, az egyes elemei pedig a legjobbkor kerülhetnek megvalósításra.

Ezek közül az első a borvidék újrapozicionálása, a "Villányi" név meg- és újrafogalmazása, tartalmának és használatának a tisztázása, kvázi közösségi márkaként történő fejlesztése.

A második elem a Villányi borvidék eddig hiányzó, de erre a pozícióra több aspiránssal rendelkező vezér-, vagy esernyőtermék kidolgozása. Ennek fontossága abban rejlik, hogy a borvidéki kommunikáció könnyebbé és koncentráltabbá válik, az üzenetet sűríti, a borvidéki asszociációs erőt növeli. A munkafolyamat eredménye lehet egy meglévő termék kiválasztása erre a feladatra, de elképzelhető egy "új" vezértermék fejlesztése is, ami a meglévők borok egyikének a módosított változata is lehet. Így született meg a Redy.

A harmadik kiemelt a borturizmus komplex, több elemére kiterjedő fejlesztése. A Villányi borvidék fejlődése jelentős mértékben a borturizmusra alapozott. Ennek a területnek a további fejlesztése ezért is indokolt. Az itt történt fejlesztések, szellemi beruházások nagyon jó eséllyel térülnek meg. E mellett a villányi borút a villányi bormarketing egyik hordozója, leghatékonyabb képviselője, közvetítője.

Villány eleinte az Oportó hazája volt, mai nevén Portugieser, amelyet mára felváltott a piacon jobban eladható és nagyobbra értékelt Cabernet Franc vagyis Villányi Franc. Ezek mellett azonban számos más fajta szőlő és belőlük készült bor megtalálható a palettán, amelyek a turistákat, borkedvelő turistákat Villányba és Villány vonzáskörzetébe vonzzák.

Villányban, Siklóson, Villánykövesden, Palkonyán, Nagyharsányban, Kisharsányban számos borászatot találunk, csakúgy kicsiket, mint nagyokat. Ezek több mint száz éve működő műemléki pincesorok. Ilyenek például Lelovits Tamás pincészete, Szende Pincészet, Blum Pince, Szemes Pince, Günzer Tamás Pincészete, Günzer Zoltán Pincészete, Keller Pince, Jammertal, Sauska, Polgár Pince, Gere Tamás és Zsolt Pincészete, Gere Attila és végül Bock Pince. Ők biztosítják többnyire a tíz parancsolatban megtalálható igényeket és a borturizmus számára a vendéghelyeket, a gasztronómiát és a turizmushoz kapcsolható szolgáltatásokat. Érdemes megjegyezni, hogy a pincészetek mellett alig találunk olyan portát Villányban, ahol ne foglalkoznának vendéglátással, kiadó szálláshellyel, azaz falusi turizmussal. Néhány példa mint pl. Kikerics vendégház, Rozé Vendégház, Lator Vendégház, Czékó Vendégház, Kovács Vendégház, Borbarátok Vendégház és még sok –sok

egyéb vendégház. Ezek közül néhány kizárólag szálláshelyet kínál a Villányba érkező borturizmus számára, némelyikük viszont teljes palettát kínál különböző árukapcsolással, mint pl. reggeli, saját borkülönlegességek, sváb vagy egyéb nemzetiségi ételkülönlegességek és igény esetén szőlőterület vagy pince bemutatásával. Ez természetesen csakis úgy valósulhat meg, hogy Villány ma az egyik legjobban marketingelt borvidék. Azt lehet mondani, hogy szinte alig van olyan hónap, amelyben üresjárat lenne. Ez természetesen kedvező a helyi lakosoknak, különösen a szállásadással és egyéb szolgáltatással foglalkozó lakosoknak, hiszen gazdasági helyzetüket előnyösebbé teszi.

Ennél a pontnál azonban elgondolkodtató, hogy befektetők révén szinte minden olyan ház, amely valamilyen okból eladósorba kerül, falusi turizmus, panzió működtetésére kerül felvásárlásra. Ez Villánnak gazdasági szempontból megfigyelve egyik oldalról jó, másik oldalról szemlélve pedig éppen rossz, hiszen a lakosságszám csökken, az elvándorlást nem mérsékli, a villányi tíz parancsolattal ellentétben. Véleményem szerint szükséges volna egy olyan szabályozás, ahol egyes befektetők korlátozva lennének a lakosságszám növelése érdekében. Ugyanez a helyzet egyéb iránt a szőlőterületeket megvizsgálva. Villányban nincs új építési terület. Minden terület, amely házhelynek is kiváló volna, szőlőterület lett vagy annak lesz kialakítva. A Covid alatt vagy közvetlen azt követően elindult egy olyan struktúra, hogy a turisták elkezdtek a hegyen keresni az elszeparált kisebb vendéglátást kínáló helyeket vagy egyesek eladó pincét vásároltak fel, azt felújították és a hétvégéket már itt töltik, nem pedig a nagy pincészetek vendégszeretét élvezik. Ez természetesen ellenszenvet váltott ki a nagyobb borászatok körében is, akik befolyásukkal próbálják ezt a folyamatot kissé megnehezíteni.

A Csányi Pincészetet tekintve dolgozatomból is jól kirajzolódik, hogy a borvidék legjobb területein találhatóak a szőlői. Dolgozatomban rámutattam, hogy a költséghatékonyság az egyik legfontosabb szempont mind a szőlőtermesztés, mind a borkészítés során. Dolgozatomban leírtam a kézi műveletek helyettesíthetőségét is. Véleményem szerint a gépesítést és a turizmust sokkal jobban meg kellene lovagolni a pincészetnek, mert ezzel valóban, cash –flow szerint kimutatható lenne a költségcsökkentés, illetve a pincészet borait újra kellene pozícionálni Gere vagy Bock szinthez közel.

A gépesítés terén elsődleges szempont lenne, hogy az azokkal dolgozókat vagy az erőgépeket és azok eszközeit használóknak az irányítóit kérdezik elsősorban a költségek optimalizálásának lehetőségeiről. A multi módra működésben senkinek nincs ideje foglalkozni a valós adatokkal, tehát a pénzügy –számvitel az adott vagyis múltbeli adatokat könyveli, de senkinek nincs rálátása, senkinek nincs ideje azzal foglalkozni, hogy egy – egy több éves, magasabb üzemórával rendelkező erőgépre vagy munkaeszközre mennyit költünk az évek során. Ezeknek a figyelembevételével biztos vagyok benne, hogy a megfelelő időben történő gép cseréjével rengeteg energiát és rengeteg költséget takaríthatnánk meg.

Végül borvidéki szinten, de talán országos szinten is megfogalmaznám észrevételem, javaslatom. Annak idején, amikor az egyetemet végeztem, a dékán Úr azt mondta, a magyar mezőgazdaságot a TÉSZ –ek fogják megmenteni. Elteltek az évek és azt látom, azt tapasztalom, hogy jó magyar szokás szerint, jó magyar módra a legtöbb TÉSZ csakis arra az időszakra alakult, mely időszakra az állami támogatásból meg lehetett alapítani, az

állami támogatásból fenn lehetett tartani (forgalom utáni támogatás) és aztán megszűnt. Nem azért alakultak meg, hogy aztán saját lábán az eredeti céljukat elérve, a termelőket segítve, a multik konkurenciájaként működjenek.

Véleményem szerint egy jól, az eredeti célja szerint létrehozott és fenntartott TÉSZ a villányi borvidéknek és az ország összes borvidékének mentstár lenne, különösen jelen gazdasági helyzetben, amikor a borpiac különösen nehéz piac. A konzultáció során is elhangzott, hogy Franciaországban vagy más helyeken hogyan működik ez kísérteties hasonlósággal, mint a TÉSZ alap gondolata, de ugyanez állapítható meg a nyugatot járva és ilyen szemmel nézve. Gondoljunk csak bele, a turizmus mellett milyen gazdasági felhajtó ereje lenne Villány városában egy ilyen TÉSZ –nek, amely összefogja és irányítja a sok –sok kistermelőt.

13. ÖSSZEFOGLALÁS

Dolgozatomban a Villányi borvidék és azon belül pedig a Csányi Pincészet bemutatására törekedtem. Témámat a Villányi borvidékkel kezdtem, amelyben először Villány elhelyezkedésénél részleteztem, hogy a legdélibb borvidék, a déli országhatárhoz közel.

Ezt követően a Villányi borvidék történetét mutattam be bővebben a Római Birodalomtól kezdve egészen napjainkig, amelyben kiemeltem Teleki Zsigmond munkásságát a borvidék, de az egész Európai szőlő megmentésében, illetve a német telepeseket, akik a neveket adták az egyes dűlőknek.

Ezután az egyes dűlőket részletesen ismertettem, illetve elnevezésüket és a hozzájuk kapcsolódó mondákat.

Majd következett a borvidék ökológiai adottságainak bemutatása, ahol kiemelten foglalkoztam a domborzati viszonyok kialakulásával és a talajszerkezet kialakulásával, valamint a klimatikus tényezőkkel, amelyből kiderült, hogy a Villányi borvidék a legnagyobb hőösszeggel rendelkező borvidék. Ennek igazolására a Wine Data rendszerből képet is csatoltam, amely a 2022. évi klimatikus adatokat rögzítette.

A borvidék szőlőtermesztésének területi bemutatásával folytattam dolgozatom. Itt bemutatásra kerültek a borvidék aktuális területi nagysága, az eredetvédelem, a classicus, a prémium és a super prémium kategóriák, a kikerics logó használata és a borvidékhez tartozó települések.

A szőlőtermesztés területi bemutatását a szőlő fajtaösszetétel követte. Táblázat formájában a jelenleg művelt területeket bontottam fajták szerint.

A szőlőtermesztés technológiai műveletei következtek, ahol az egyes művelésmódokat részletesen bemutattam, aztán pedig kitértem a kézi és gépi művelésre, illetve a gépi műveletekkel a kézi munkaerő kiváltását is taglaltam.

Utolsó fejezetemben a Csányi Pincészet bemutatása történt. Elsőként a hierarchiai felépítéssel kezdtem, majd a dűlők részletes bemutatása következett, ahol a pincészet szőlői találhatóak és ismertettem a fajta összetételt egészen a telepítési évre lebontva. A termesztési technológiával folytattam, kézi és gépi technológia szerint.

Végül ismertettem a termésátlagokat és az egyes erőgépek munkavégzését üzemórában mérve az elmúlt évre, valamint kitértem néhány mondatban a gazdasági elvárásokra, illetve megfogalmaztam következtetéseimet és javaslataimat.

14. IRODALOMJEGYZÉK

Erdős Z. (2016.) Villány története a kezdetektől 1990 – ig. Kiadó Pannon Kultúra alapítvány.

Csányi Pincészet belső adatbázis, technológiai utasítás.

Hegyközségek Nemzeti Tanácsa, belső adatbázis.

Prohászka F. (1986.) Szőlő és Bor. Kiadó Mezőgazdasági kiadó.

15. TÁBLÁZATJEGYZÉK/ÁBRAJEGYZÉK

1. melléklet: Növényvédő állomáson mért adatok a Wine Data rendszerben 2022. -ben
2. A Villányi borvidék fajtamegoszlása 2022-ben (Forrás: HNT) 8. oldal
3. melléklet: A Villányi OEM borok és azok megoszlása 2022-ben 10. oldal
4. melléklet: A Csányi Pincészet vezetésének hierarchiai felépítése 13. oldal
5. melléklet: A Csányi Pincészet területi megoszlás 21. oldal
6. melléklet: A Csányi Pincészet terméseredményei 2022 –ben. 21. oldal
7. melléklet: A Kopár – Dűlő fotója saját forrású fotó
8. melléklet: Csillagvölgy – Dűlő, saját fotó. 28. oldal
9. melléklet: Jammertal – Dűlő. Saját fotó. 29. oldal
10. melléklet – Dűlő. Saját fotó. 30. oldal
11. melléklet:Csányi Pincészet 2022. évi termésmegoszlás
11. melléklet: A Csányi Pincészet erőgépeinek munkaóra ideje 2022. – ben. 40. oldal

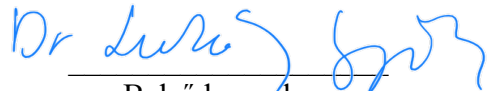
KONZULTÁCIÓS NYILATKOZAT

A Szélig Roland (név) (hallgató Neptun azonosítója: G0MGOC) konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfólió¹ áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfóliót a záróvizsgán történő védeésre javaslom / nem javaslom².

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem³

Kelt: Budapest, 2023 év május hó 09 nap

Belső konzulens

¹ A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.

² A megfelelő aláhúzendő.

³ A megfelelő aláhúzendő.

NYILATKOZAT

a záródolgozat/szakdolgozat/diplomadolgozat/portfólió¹ nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről

A hallgató neve: Szélig Roland
A Hallgató Neptun kódja: G0MGOC
A dolgozat címe: Szőlőtermesztési technológiák bemutatás a Villányi borvidéken
A megjelenés éve: 2023
A konzulens tanszék neve: Magyar Agrár – és Élettudományi Egyetem Szőlészeti és Borászati Intézet

Kijelentem, hogy az általam benyújtott záródolgozat/szakdolgozat/diplomadolgozat/portfólió² egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, s az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

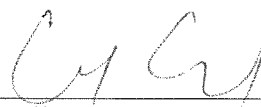
Ha a fenti nyilatkozattal valótlan állítottam, tudomásul veszem, hogy a Záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkor szellemi tulajdonkezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem könyvtári repozitori rendszerébe.

Kelt: Villány, 2023 év május hó 09 nap

Hallgató aláírása

¹ A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.

² A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.